

پارٲ

معرفی دوره آموزشی روش های تدبر ادبی ۱

❖ چستی روش های تدبر ادبی ۱ (کلام و اجزای آن)

این کتاب هشتمین عنوان از مجموعه دوره تدبر در قرآن و در کنار جلد نهم و یازدهم، روش های تدبر ادبی ۱ و ۲ و ۳ را تشکیل می دهند. در این کتاب متدبر با ساختار زبان قرآن و رویکرد ادبی به قرآن آشنا می شود تا دقت و عمق دریافت او از غرض هدایتی سوره ها ارتقا یابد. به کمک تدبر ادبی ما در مواجهه با اجزای متن اعم از عبارات، جملات، کلام ها و فصول به فهم دقیق از موضوع آن می رسیم. با تدبر ادبی ظاهر و ادبیات آیات در راستای فهم غرض هدایتی کلام خدا مورد توجه قرار می گیرند. در واقع آنچه از موضوعات و غرض هدایتی سوره که قبل از این بر اساس انس و با توجه معنای آیات و روش های تدبر سوره ای می فهمیدیم، در اینجا با توجه به ظاهر و ادبیات به دست می آید، به نحوی که ظاهر و باطن آیات به نحو مستند بر یکدیگر انطباق می یابند و بدین ترتیب آنچه محصول فهم عمیق تدبری است با مستندات و شواهد موجود در ظاهر کلام اتقان می یابد.

❖ ضرورت و چرایی روش های تدبر ادبی ۱

کسی تردیدی ندارد که برای فهم قرآن باید ادبیات خواند. فهم ادبی قرآن لازمه فهم قرآن است. به این دلیل بایستی حتماً خواند شود. در واقع اگر کسی نتواند کلام های یک سوره و اجزای آن را تعیین کند و استناد بیان خود از غرض هدایتی سوره را به ادبیات و ظاهر آیات نیابد؛ دریافت هایش متزلزل بوده و نمی تواند مبنای برداشت ساختار از قرآن قرار گیرد، همچنان که قابلیت انتقال برداشت ها به شدت محدود می گردد.

در ضمن فهم اینکه ظاهر و ادبیات یک سوره چگونه غرض هدایتی سوره را منتقل می کند، زمینه روشن شدن فهم شهودی مخاطب را نسبت به کلام خدا یا مشاهده زبان فطری قرآن ایجاد می کند.

❖ سیر کتاب تدبر ادبی ۱

تدبر ادبی ۱ ناظر به قالب ها و ارکان کلام است. کلام یکسری ارکان و یکسری واجباتی دارد. مثل این که یک کلام باید چه مؤلفه هایی داشته باشد یا انواع کلام چه هستند؛ کلام اسمیه و فعلیه و اینکه هر کدام چه خاصیتی دارند.

قبل از ورود به مجموعه تدبر ادبی لازم است تمایز این کتاب را با سایر کتب ادبی و نحوی بشناسیم، این مطلب در مقدمه کتاب ذکر شده است.

اولین گام در این کتاب کلام بندی و فصل بندی سوره به عنوان متن است؛ این مرحله از مبانی نظری تا چگونگی انجام و تمرین این مرحله در درس ۱ تا ۳ کتاب آمده است.

گام دوم تعیین اجزای درون کلام است. کلام از کنار هم قرار گرفتن جملات شکل می‌گیرد. چگونگی تألیف جملات، انواع جملات و ارتباط آنها با هم و تمرین این مرحله، موضوع دروس ۴ تا ۶ کتاب است.

جملات را می‌توان از جهت حدودث و دلالتشان بر زمان بررسی کرد. یکی از انواع جملات، جمله‌های فعلیه هستند که بیانگر جریان یک امر در بستر زمان می‌باشند. این بحث نیز از مبانی تا تمرین موضوع دروس ۷ و ۸ کتاب می‌باشد.

نگاه از کل به جز در بررسی کلام الهی و اجزای آن در نهایت به بررسی نقش کلمات و ترکیب‌ها در جملات (متعلقات اسناد) منتهی می‌شود. این بحث نیز از مبانی تا مهارت در دروس ۹ و ۱۰ کتاب آمده است.

این سیر و این نوع مواجهه با کلام الهی را می‌توان در طرحواره ادبی سوره نمایش داد. چگونگی و تمرین این طرحواره موضوع دروس ۱۱ و ۱۲ کتاب است.

❖ پیش‌نیازها

۱. افراد قبل از این که تدبر ادبی را شروع کنند، باید ادبیات عرب را در حد نحو کشفی، صمدیه، هدایه، صمدیه و ... بخوانند. کسی نباشد که نخوانده باشد. فرض بر این است که فرد ادبیات را خوانده یا مرور کرده است. پیش‌نیاز، خواندن ادبیات عرب ساده است. البته این مطالعه باید نیازش در مخاطب شکل بگیرد و کتب تدبر مکی و مدنی به صورت طبیعی چنین نیازی را در مخاطب ایجاد می‌کنند.
۲. پیش‌نیاز دوم در کتاب تدبر ادبی تحلیل کلام در ساختار وجودی انسان است. این کتاب اساساً عربی و فطری بودن را با هم بیان کرده است. این کتاب همه اجزاء ادبیات عرب را در ساختار وجودی انسان پیاده‌سازی کرده است. کسی که این کتاب را می‌خواند انگار که ساختار وجودی انسان را می‌خواند. در این کتاب هم ساختار تحولی گفته شده و هم ساختار انسان؛ یعنی گفته که انسان در چه سنی چه چیزی را می‌فهمد و این که چطوری می‌فهمد. منطقی فهم که براساس کلام فعال می‌شود سعی شده است در این کتاب بیان شود.
۳. فرد علی‌رغم تدبر اولیه‌ای که در سوره دارد، به نگاه جزئی و دقیق و تفصیلی در تدبر احساس نیاز نماید.

❖ خودارزیابی کتاب تدبر ادبی ۱

این کتاب در وهله اول درصدد است تا برای فرد در ادبیات تمایز ایجاد شود. مخاطب لازم است بتواند قالب‌های ادبی سوره را در راستای غرض هدایتی آن تحلیل نماید. به نحوی که بتواند از قالب ادبی سوره گزاره‌های حقیقی در راستای غرض هدایتی آن را برداشت کند. با توجه به سیر کتاب، می‌تواند کلام و اجزای آن اعم از نوع تألیف کلمات، نوع جملات، نوع ارتباط آنها، حدودث و نقش کلمات در جمله را در گزاره‌نویسی مورد توجه قرار داد.

در هریک از این قالب‌ها لازم است مخاطب، شناخت درستی از این قالب و کارکردش در متن داشته باشد، بتواند قالب را در متن به درستی تشخیص دهد، پس از شناخت قالب بتواند به گزاره‌هایی از متن با توجه به کارکرد آن قالب بپردازد، نقش هریک از قالب‌ها را در رساندن غرض سوره تبیین نماید.

مدت زمان دوره
۳+۱۲ هفته

کتاب‌های همراه
تدبر در کلام

توان به دست آمده

قدرت تحلیل قالب های ادبی
سوره در راستای غرض آن سوره

نحوه ارزیابی

بدست آوردن گزاره های حقیقی
بر اساس قالب های ادبی یک
سوره در راستای غرض آن سوره

➤ برای ثبت نام در دوره‌های تدبر ادبی ۱ به سایت مدرسه تدبر و مدرسه آموزش مجازی مراجعه بفرمایید:

[نشانی سایت مدرسه تدبر](#)

[نشانی سایت مدرسه آموزش مجازی](#)

➤ برای تهیه کتاب می‌توانید از یکی از روش‌های زیر استفاده نمایید:

برای دریافت نسخه فیزیکی این کتاب از سایت انتشارات قرآن و اهل بیت

نبوت علیهم السلام به [اینجا](#) مراجعه نمایید.

برای دریافت نسخه الکترونیکی این کتاب از سایت طاقچه به [اینجا](#) مراجعه نمایید.